



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4101-11-01/2013

P/13/069

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/069 – wpływ likwidacji szkół publicznych na warunki realizacji zadań oświatowych gmin
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Władysław Tabasz, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr 86339 z dnia 5.09.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Dębowcu
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zbigniew Staniszewski, wójt (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Gminy Dębowiec w zakresie przebiegu i skutków likwidacji szkół publicznych. W latach 2011-2012 Gmina zlikwidowała dwie publiczne szkoły podstawowe (w Majscowej i Foluszu).

Likwidacja Szkoły Podstawowej w Majscowej z przeniesieniem uczniów do Szkoły Podstawowej w Dębowcu wpłynęła korzystnie na warunki dalszego kształcenia uczniów. Placówka przejmująca dysponowała nowocześniejszą bazą dydaktyczną, a pracujący w niej nauczyciele posiadali odpowiedni stopień kwalifikacji. Znaczej poprawie uległy warunki wypoczynku i uprawiania dyscyplin sportowych, a także możliwości żywienia uczniów we właściwych warunkach lokalowych i sprzętowych.

Na pozytywną ocenę działalności jednostki samorządowej mają wpływ uzyskane efekty w zakresie oszczędności w wydatkach na zadania oświatowe w Gminie. W roku szkolnym następującym po likwidacji szkół oszczędności sięgnęły kwoty 436 186,85 zł w przypadku Szkoły Podstawowej w Majscowej oraz kwoty 274 443,01 zł w przypadku Szkoły Podstawowej w Foluszu.

Uchwały Rady Gminy o likwidacji szkół zawierały w obydwóch przypadkach wskazanie co do włączenia uczniów likwidowanych placówek do nowo określonych obwodów szkolnych (w Dębowcu i Cieklinie). Tego typu wskazanie umożliwiałoby bieżącą kontrolę spełniania obowiązku szkolnego przez uczniów zlikwidowanych szkół. Uczniów ze zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Majscowej przejęła Szkoła Podstawowa w Dębowcu, a uczniów ze Szkoły Podstawowej w Foluszu przejęła Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Foluszu.

Ocenę działalności Gminy obniża brak aktualizacji zarówno planu sieci szkół prowadzonych przez gminę (na podstawie art. 17 ust. 4 ustawy o systemie oświaty), jak i planu sieci prowadzonych przez gminę przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych (na podstawie art. 14a ust. 1 ustawy o systemie oświaty).

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Gmina udzieliła dotacji Niepublicznej Szkole Podstawowej w Foluszu z naruszeniem przepisów ustawy. Mimo nie zachowania

Ustalono
nieprawidłowości

warunku złożenia do organu dotującego informacji o planowanej liczbie uczniów w okresie do 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji, określonego w art. 90 ust. 2a ustawy o systemie oświaty, dotacja została przekazana. Stowarzyszenie będące organem prowadzącym niepubliczną placówkę szkolną w Foluszu powstało przeszło pół roku po dacie 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegające na nie dostosowaniu planu sieci szkół do stanu aktualnego oraz dotowaniu placówki szkolnej mimo braku informacji o planowanej liczbie uczniów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Obszar problemowy 1 – Organizacja gminnej sieci szkół i warunki kształcenia uczniów.

Opis stanu
faktycznego

1. W roku szkolnym 2013/14 Gmina Dębowiec była organem prowadzącym dla 2 przedszkoli (w Cieklinie – 2 oddziały i 50 dzieci, w Woli Dębowieckiej w ramach Zespołu Szkół – 1 oddział z 22 dziećmi), 5 oddziałów przedszkolnych (Dębowiec – 3 oddziały i 68 dzieci, Dobrynia – 0,5 oddziału i 12 dzieci, Duląbka – 1 oddział i 11 dzieci, Łazy Dębowieckie – 0,5 oddziału z 11 dziećmi, Zarzecze – 2 oddziały z 32 dziećmi), 7 szkół podstawowych (Cieklin – 6 oddziałów i 128 uczniów, Dębowiec – 7 oddziałów i 179 uczniów, Dobrynia – 3,5 oddziału z 36 uczniami, Duląbka – 4 oddziały i 20 uczniów, Łazy Dębowieckie – 3,5 oddziału i 29 uczniów, Zarzecze – 6 oddziałów i 70 uczniów, Wola Dębowiecka – 5 oddziałów i 42 uczniów), i 2 gimnazjów (Cieklin – 6 oddziałów i 133 uczniów oraz Dębowiec – 8 oddziałów i 183 uczniów).

Ponadto funkcjonują placówki dotowane przez Gminę Dębowiec, tj.: Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Foluszu z 3,5 oddziału z 25 uczniami oraz Oddział Przedszkolny w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Foluszu w zakresie 0,5 oddziału z 6 dziećmi.

(dowód: akta kontroli str. 4)

Gmina utworzyła Gminny Zespół Obsługi Szkół uchwałą Rady Gminy Dębowiec z dnia 28 grudnia 1995 roku, nr XII/101/95. Zespołowi nadano Statut z dnia 15 lutego 1996 roku, modyfikowany dwukrotnie uchwałami Rady Gminy z dnia 15 marca 2001 roku i 30 czerwca 2006 roku.

(dowód: akta kontroli str. 5-13)

2. W latach 2011-2013 nastąpiły zmiany w sieci szkół publicznych w Gminie Dębowiec. W roku 2012 nastąpiła likwidacja dwóch szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Dębowiec:

1) Szkoła Podstawowa w Foluszu została zlikwidowana z dniem 31 sierpnia 2012 r. Uchwałą Nr XIX/107/12 Rady Gminy Dębowiec z dnia 27 kwietnia 2012 r., (z liczbą uczniów i wychowanków w roku szkolnym przed zmianą na dzień 30 września 2011 r. – 32, w tym 22 uczniów klas I-VI i 10 wychowanków oddziału przedszkolnego). Wskutek wprowadzonej zmiany zmieniło miejsce nauki 28 uczniów.

Gmina zapewniła tym uczniom kontynuowanie nauki w publicznej Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Cieklinie. W miejsce zlikwidowanej szkoły publicznej powstała Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Foluszu o uprawnieniach szkoły publicznej, prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Folusz.

2) Szkoła Podstawowa w Majscowej została zlikwidowana z dniem 31 sierpnia 2012 r. Uchwałą Nr XIX/108/12 Rady Gminy Dębowiec z dnia 27 kwietnia 2012 r., (z liczbą uczniów i wychowanków w roku szkolnym przed zmianą na dzień 30 września 2011 r. – 33 w tym 23 uczniów klas I-VI i 10 wychowanków oddziału przedszkolnego). Wskutek wprowadzonej zmiany zmieniło miejsce nauki - 28 uczniów (25 uczniów przeszło do Szkoły Podstawowej w Dębowcu i 3 uczniów do Szkoły Podstawowej w Zarzeczcu Gmina Dębowiec). Gmina zapewniła tym uczniom możliwość kontynuowania nauki w Szkole Podstawowej im. prof. Stanisława Pawłowskiego w Dębowcu. W miejsce zlikwidowanej szkoły publicznej nie powstała w wiosce inna placówka szkolna.

(dowód: akta kontroli str. 14-17)

3. Podkarpacki Kurator Oświaty pozytywnie zaopiniował zamiar likwidacji z dniem 31 sierpnia 2012 r. Szkoły Podstawowej w Majscowej. Kurator Oświaty wniosek dotyczący likwidacji Szkoły Podstawowej w Foluszu zaopiniował negatywnie. Argumentując negatywną opinię specyfiką położenia wsi Folusz powodująca utrudnienia w okresie zimowym w dowożeniu uczniów do szkoły w Cieklinie, jak również dużą odległością między szkołami liczącą (6 km).

Gmina wystąpiła o wydanie opinii w sprawie zamiaru likwidacji z dniem 31 sierpnia 2012 r. Szkoły Podstawowej w Foluszu i Szkoły Podstawowej w Majscowej do następujących organizacji związkowych:

- 1) Międzyzakładowa Komisja NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Jaśle (pismo z dnia 05. 03. 2012 r. znak: GZOS.402-10/12),
- 2) Związek Nauczycielstwa Polskiego Zarząd Oddziału w Dębowcu (pismo z dnia 05. 03. 2012 r. znak: 402-11/12),
- 3) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie (pismo z dnia 05. 03. 2012 r. znak: GZOS. 402-12/12),
- 4) Zarząd Wojewódzkiego Forum Związków Zawodowych Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie 9 pismo z dnia 05. 03. 2012 r. znak: GZOS. 402-13/12) .

Gmina w przysługującym trzydziestodniowym terminie do przedstawienia stosownej opinii otrzymała tylko jedną opinię od Zarządu Wojewódzkiego Forum Związków Zawodowych Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, który uzależnił pozytywną opinię w sprawie likwidacji Szkoły Podstawowej w Foluszu i Szkoły Podstawowej w Majscowej zatrudnieniem nauczycieli likwidowanych placówek w innych szkołach na terenie gminy.

(dowód: akta kontroli str. 18-24)

Warunki zatrudnienia nauczycieli w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Foluszu były następujące: jako sposób zatrudnienia przyjęto umowy o pracę na czas określony od początku września do końca sierpnia; obowiązujący wymiar pensum dydaktycznego – 22 godziny; zasady wynagradzania – na podstawie kodeksu pracy i regulaminu wynagradzania; przeciętne wynagrodzenie w nowopowstałej szkole niepublicznej – 2 844,39 zł; przeciętne wynagrodzenie w szkołach prowadzonych przez Gminę Dębowiec – 4 414,46 zł; Szkoła Niepubliczna w Foluszu, poza dotacją z budżetu Gminy, otrzymała jednorazową darowiznę w wysokości 208,40 zł. W nowopowstałej szkole niepublicznej nie wprowadzono odpłatności za nauczanie. W zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Majscowej pracowało 10 osób, z tego: w szkole przejmującej uczniów żaden nauczyciel nie podjął pracy; w innych szkołach pracę podjęło 4 nauczycieli; 1 nauczyciel przeszedł na emeryturę; 2 nauczycieli było zatrudnionych na zastępstwo (podjęli pracę w innej placówce); 1 nauczyciel został zatrudniony w innej placówce w pełnym wymiarze (Szkoła

Podstawowa w Majscowej była jego dodatkowym zatrudnieniem); los 2 nauczycieli nie jest znany władzom samorządowym Gminy Dębowiec.

Procentowy udział nauczycieli mianowanych i dyplomowanych w ogólnej liczbie nauczycieli (w przeliczeniu na etaty) wyniósł: w Szkole Podstawowej w Majscowej (przed likwidacją) 0,80%, a w Szkole Podstawowej w Dębowcu (przejmującej uczniów) 0,92%. Likwidacji szkół nie towarzyszyły reperkusje społeczne.

(dowód: akta kontroli str. 25-26 i 113-115)

4. Brak wyraźnego wzrostu liczby uczniów (urodzonych dzieci) w badanych latach potwierdzał zasadność likwidacji szkoły ze względów demograficznych.

W toku kontroli ustalono demograficzne uwarunkowania w miejscowościach, w których zlikwidowano szkoły prowadzone przez Gminę Dębowiec, a przedstawiały się one następująco: w miejscowości Folusz (obwód szkolny SP Folusz) w 7 kolejnych latach okresu od 2006 do 2012 rodziło się kolejno – 6, 5, 6, 3, 5, 5, 6 dzieci; w miejscowości Majscowa (obwód zlikwidowanej SP Majscowa w tym samym okresie rodziło się odpowiednio – 6, 6, 7, 9, 7, 13, 4 dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 27)

5. W latach 2011-2013 w Gminie Dębowiec na bazie zlikwidowanej przez Gminę szkoły publicznej zafunkcjonowała od 1 września 2012 r. Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Foluszu prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Folusz. Stowarzyszenie dokonało zgłoszenia placówki szkolnej do prowadzonej przez Gminę ewidencji szkół i placówek niepublicznych, pismem z dnia 26 lipca 2012 roku. Gmina wpisała do ewidencji wskazaną placówkę szkolną pod pozycją 1 z datą wpisu 24 sierpnia 2012 roku. Gmina wydała zaświadczenie o wpisaniu placówki do ewidencji nr GZOS.0010-1/12 pod datą 24 sierpnia 2012 r. Szkoła Niepubliczna w Foluszu uzyskała decyzję nr WSP.543.68.2012 o nadaniu uprawnień szkoły publicznej pod datą 18 lipca 2012 roku.

Szkole tej udostępniono obiekt zlikwidowanej szkoły publicznej na podstawie umowy nieodpłatnego użyczenia nieruchomości z dnia 17.08.2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 16-17, 28-29 i 45-47)

6. Funkcjonująca na terenie Gminy Dębowiec w roku szkolnym 2013/2014 sieć publicznych przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów była zgodna z planem sieci ustalonych na podstawie art. 17 ust. 4 ustawy o systemie oświaty i przyjętym uchwałą Rady Gminy z dnia 30 września 2013 r., nr XXXVII/213/13. Od roku 2004 Gmina Dębowiec dysponowała siecią szkół ustaloną uchwałami Rady Gminy oddzielnie dla poszczególnych szkół, ze wskazaniem nazwy i typu szkoły, granicami obwodów szkolnych. Nie była ustalona jednolita sieć szkół w postaci planu, o którym mówi przepis art. 17 ustawy o systemie oświaty. Powodem tego było przekonanie władz Gminy, iż posiadane uchwały są tożsame z planem. Od czasu zafunkcjonowania Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Foluszu do 30 września 2013 roku obwodem szkolnym dla uczniów z Folusza był obwód szkolny Szkoły Podstawowej w Cieklinie, aż do dnia podjęcia nowej uchwały (30 września 2013 r.) Od 2004 roku obowiązywała uchwała Rady Gminy nr XIV/122/04 z dnia 30 czerwca 2004 roku w sprawie ustalenia sieci prowadzonych przez Gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. W okresie od 1 września 2012 r. (po likwidacji szkół) do 30 września 2013 r. (przyjęcie nowej uchwały w sprawie planu sieci szkół) występowała w sposób ciągły nieprawidłowość polegająca na niezaktualizowaniu zarówno planu sieci szkół prowadzonych przez gminę (na podstawie art. 17 ust. 4 ustawy o systemie oświaty), jak i planu sieci

prowadzonych przez gminę przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych (na podstawie art. 14a ust. 1 ustawy o systemie oświaty). Stan faktyczny oddziałów przedszkolnych na dzień 15 września 2013 r. był zgodny z zapisami w cytowanej uchwale za wyjątkiem oddziału przedszkolnego w Foluszu prowadzonego przez Niepubliczną Szkołę Podstawową i zlikwidowanego oddziału przedszkolnego w nieistniejącej Szkole Podstawowej w Majscowej, co uregulowano w uchwałach Rady Gminy o likwidacji szkół.

(dowód: akta kontroli str. 30-44 i 144)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na braku aktualizacji zarówno planu sieci szkół prowadzonych przez gminę (na podstawie art. 17 ust. 4 ustawy o systemie oświaty), jak i planu sieci prowadzonych przez gminę przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych (na podstawie art. 14a ust. 1 ustawy o systemie oświaty).

Podobszar kontroli 2. Zmiana warunków lokalowych nauczania uczniów po likwidacji szkoły.

1. Warunki lokalowe nauczania uczniów przechodzących ze Szkoły Podstawowej w Majscowej do Szkoły Podstawowej w Dębowcu uległy zdecydowanej poprawie. Zwiększyła się dostępność do księgozbioru ze względu na blisko pięciokrotnie wyższą liczbę pozycji książkowych (z 1259 do 5475), większy zakres tygodniowego czasu pracy biblioteki (z 3 do 15 godzin), dostęp do sali komputerowej (40 komputerów). Szkoła przejmująca była w czasie kontroli wyposażona w salę do zajęć korekcyjnych, salę gimnastyczną, świetlicę szkolną, wydzielone pomieszczenie do spożywania posiłków, wydzielona została funkcjonalna przestrzeń szkolna dla oddziałów przedszkolnych oraz trzy sale dla oddziałów przedszkolnych. Warunków tych nie było w zlikwidowanej placówce.

(dowód: akta kontroli str. 48-50)

Warunki nauczania po likwidacji Szkoły Podstawowej w Foluszu nie uległy zmianie. W miejsce Szkoły Podstawowej w Foluszu powstała Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Foluszu, wykorzystująca dotychczasową bazę lokalową i wyposażenie zlikwidowanej szkoły. Szkoła posiadała 5 sal lekcyjnych o łącznej powierzchni 193 m², dodatkowo posiadała 1 pracownię komputerową o powierzchni 30 m²; szkoła nie posiadała świetlicy szkolnej oraz nie posiadała jadalni; szkoła nie dysponowała żadnymi pomieszczeniami do zajęć wychowania fizycznego ani terenami sportowymi. Zajęcia z wychowania fizycznego odbywały się w sali lekcyjnej przeznaczonej do tego celu lub na boisku trawiastym. Ogólny stan budynku szkolnego był dobry. W okresie funkcjonowania Szkoły Podstawowej prowadzonej przez Gminę przeprowadzona została termomodernizacja, docieplony został strych, została utwardzona nawierzchnia koło szkoły. Budynek szkolny był ogrodzony, oświetlony od drogi głównej, wejście do sali komputerowej było zabezpieczone kratą.

(dowód: akta kontroli str. 48-49)

Warunki lokalowe występujące w Szkole Podstawowej w Dębowcu, przejmującej uczniów zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Majscowej, w roku szkolnym 2013/2014, (tj. po roku likwidacji szkoły w Majscowej) były właściwe dla realizacji zadań oświatowych. Szkoła dysponowała następującymi warunkami:

- biblioteka szkolna posiadała jeden komputer z dostępem do Internetu – dostępny dla uczniów;
- do dyspozycji szkoły była sala gimnastyczna (pow. 288 m²), sala do zajęć korekcyjnych (pow. 40 m²), przy sali gimnastycznej znajduje się zaplecze sanitarne dla uczniów. Nawierzchnia sali gimnastycznej jest drewniana (parkiet), urządzone są boiska do siatkówki, koszykówki, tenisa;
- szkoła korzystała z boiska trawiastego, boiska asfaltowego, boiska do koszykówki, boiska do piłki nożnej;
- szkoła posiadała jeden plac zabaw (pow. 205,2 m²) wyposażony w: zjeżdżalnię, zestaw zabawowy z drewnianym pomostem wiszącym, zestaw zabawowy „bąk”, huśtawkę sprężynową „kwiat”, huśtawkę sprężynową „kogut”, dwie huśtawki wagowe „koniki”, ławostół – 3 szt. Podłoże placu zabaw jest wykonane z drobnego okrągłego kamyczka;
- szkoła posiadała urządzone miejsce zabaw w sali lekcyjnej dobrze wyposażone w sprzęt i pomoce naukowe dla klas I-III zakupione w ramach programu „Radosna szkoła”. Miejsce to jest oznakowane tablicą „Radosna szkoła”. Ponadto szkoła zakupiła pomoce naukowe oraz tablicę interaktywną dla uczniów klas I-III w ramach projektu „Czas na rozwój”;
- w salach lekcyjnych klas I-III była wydzielona część edukacyjna i rekreacyjna, uczniowie korzystają z komputerów w pracowni internetowej, korzystają również z projektorów multimedialnych, szkoła posiada 4 projektory multimedialne;
- szkoła miała wydzieloną przestrzeń dla klas I-III, tj. sale lekcyjne, szatnie bez wydzielonych sanitariatów;
- świetlica szkolna wyposażona była w stoliki i krzeselka dla młodszych i starszych uczniów, sprzęt RTV tj. telewizor, magnetowid, odtwarzacz płyt CD, gry, puzzle, prasa;
- do spożywania ciepłych posiłków przez uczniów była wykorzystywana świetlica szkolna;
- w szkole wydzielono przestrzeń dla oddziałów przedszkolnych posiadającą osobne wejście, sale zajęć, szatnie, sanitariaty;
- szkoła posiadała 3 pracownie internetowe wyposażone w komputery dla uczniów (43 komputerów) komputery dla nauczyciela (3 laptopy) z dostępem do Internetu, 4 projektory multimedialne, pracownie są wyposażone w odpowiednie stoliki i krzeselka dla każdego ucznia. Każdy uczeń korzysta z komputera samodzielnie;
- szkoła posiadała pracownię informatyczną;
- budynek szkolny był w dobrym stanie ogólnym, szkoła ma ogrzewanie gazowe, wymieniona jest stolarka okienna w całym budynku, obiekt jest monitorowany. Sale lekcyjne są odpowiednio oświetlone, wyposażone w sprzęt i pomoce dydaktyczne. Obiekt dawnej szkoły w miejscowości Majscowa pozostawał w dobrej kondycji technicznej, wewnątrz część wyposażenia pozostało bez zmian. Majątek ruchomy częściowo przekazano do szkół podstawowych na terenie Gminy Dębowiec. Wokół obiektu urządzono wiejski plac zabaw. Budynek przeznaczony jest do wynajmu ale jest nieużytkowany z braku chętnych najemców.

Obiekt zlikwidowanej szkoły w Foluszu został udostępniony do prowadzenia Niepublicznej Szkoły Podstawowej. Szkoła posiadała takie same warunki lokalowe jak zlikwidowana Szkoła Podstawowa w Foluszu.

dowód: akta kontroli str. 48-52)

2. Gmina nie podejmowała działań przy przejmowaniu uczniów szkoły zlikwidowanej, celem identyfikacji różnic w programach nauczania poszczególnych przedmiotów w obu szkołach. Jak wynika z wypowiedzi nauczycieli nie stwierdzono

zróżnicowania programowego w obu szkołach (w szkole zlikwidowanej i szkole przejmującej uczniów).

W toku kontroli nie stwierdzono aby zaszły istotne lub niekorzystne zmiany warunków kształcenia w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Foluszu, w obiekcie szkoły udostępnionej przez Gminę Stowarzyszeniu Rozwoju Wsi Folusz.

(dowód: akta kontroli str. 44 i 51)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podobszar kontroli 3. Zmiana warunków organizacyjnych nauczania uczniów po likwidacji szkoły.

Warunki organizacyjne kształcenia uczniów przeniesionych do Szkoły Podstawowej w Dębowcu po likwidacji Szkoły Podstawowej w Majscowej uległy poprawie. W niektórych aspektach uległy pogorszeniu. Dotyczyło to zwiększenia liczebności grup. W szkole nie występowało łączenie klas (poprzednio występowało). Klasa 0 z I, II z III, IV z V i klasa VI. Obecnie średnia liczebność oddziału wynosi 28 uczniów. Liczba oddziałów klas I-III z liczbą uczniów powyżej 26 – 2 oddziały, co w ocenie Gminy nie wpłynęło na jakość kształcenia dzieci, a liczba 26 jest jedynie zaleceniem a nie normą określoną w stosownym rozporządzeniu. Poprzednio średnia liczebność oddziału – 8,25. Liczba oddziałów w klasach I-III z ilością uczniów powyżej 26 nie występowała. Obecnie liczba uczniów przypadających na 1 komputer w szkole wynosi 0,24. Szkoła zapewnia możliwość jednoosobowej pracy ucznia na stanowisku w pracowni komputerowej. Poprzednio liczba uczniów przypadających na 1 komputer w szkole wynosiła 0,30 (z zapewnieniem możliwości jednoosobowej pracy ucznia przy komputerze w pracowni komputerowej). W Szkole Podstawowej w Dębowcu zapewniono kontynuację nauczania języka angielskiego. Obecnie tygodniowy wymiar zajęć pozalekcyjnych - 12 godzin (przedmiotowe – 6 godzin, artystyczne – 3 godziny, sportowe – 2 godziny, turystyczno-krajoznawcze – 1 godzina). Wskaźnik liczby uczniów uczestniczących w zajęciach do liczby uczniów szkoły ogółem wynosi 110,7%. Poprzednio tygodniowy wymiar zajęć pozalekcyjnych – 5 godzin (zajęcia dydaktyczno wyrównawcze - 3 godz., zajęcia artystyczne - 2 godziny). Wskaźnik liczby uczniów uczestniczących w zajęciach do liczby uczniów szkoły ogółem wynosił 60,6%. Obecnie w Szkole Podstawowej w Dębowcu funkcjonują 3 oddziały przedszkolne (dzieci 6-letnie jeden oddział, dzieci 5-cioletnie drugi oddział, trzeci oddział to dzieci 4 i 5-letnie). Nie występuje łączenie z klasą pierwszą. Poprzednio liczba oddziałów przedszkolnych w szkole zlikwidowanej wyniosła 0,5 oddziału (łączenie dzieci z różnych roczników, tj., 4,5 i 6-latki). Występowało łączenie oddziału przedszkolnego z klasą I. Obecnie są prowadzone zajęcia opiekuńcze bez utworzenia stałych grup wychowawczych. Poprzednio nie były prowadzone zajęcia świetlicowe.

W odniesieniu do warunków organizacyjnych nauczania uzyskiwanych w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Foluszu nie stwierdzono niekorzystnych zmian w porównaniu z okresem funkcjonowania szkoły prowadzonej przez Gminę Dębowiec. Nie praktykuje się odpłatności za naukę, nauka prowadzona jest oddzielnie dla każdego rocznika uczniów, uczniowie mają dostęp do komputerów i Internetu, obiekt szkoły jest zadbane. Przed likwidacją szkoły publicznej występowało zjawisko łączenia klas i występuje w niepublicznej szkole stowarzyszeniowej. W ocenie Gminy nauczanie w szkole niepublicznej jest

korzystniejsze dla uczniów w zestawieniu z planowanym dowożeniem uczniów do Szkoły Podstawowej w Cieklinie, a także dla nauczycieli, mimo podwyższonego pensum, wobec braku możliwości zatrudnienia wszystkich w szkołach prowadzonych przez Gminę.

(dowód: akta kontroli str. 25, 51, 53 i 142)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niezachowaniu zaleceń określonych w podstawie programowej - w Szkole Podstawowej w Dębowcu były 2 oddziały kl. I-III z liczbą powyżej 26 uczniów.

Podobszar kontroli 4: Zmiana nauczycieli dla uczniów zlikwidowanych szkół.

1. Poziom kwalifikacji zawodowych nauczycieli w szkole przejmującej uczniów, w stosunku do szkoły zlikwidowanej uległ poprawie. Wszyscy nauczyciele szkoły zarówno zlikwidowanej jak i przejmującej uczniów posiadali kwalifikacje wymagane do nauczania danego przedmiotu. Na ogólną liczbę 7,38 (etatu) nauczycieli w zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Majscowej: kontraktowych było 1,50, mianowanych – 1,17, dyplomowanych – 4,71. W Szkole Podstawowej w Dębowcu (przejmującej uczniów) na 12,57 nauczycieli było: kontraktowy – 1, mianowany – 1,04, dyplomowanych - 10,53.

Procentowy udział nauczycieli mianowanych i dyplomowanych (łącznie) w ogólnej liczbie nauczycieli (w przeliczeniu na etaty) wynosił: Szkoła Podstawowa w Majscowej - 80% z 7,38 etatu i Szkoła Podstawowa w Dębowcu - 92% z 12,57 etatu.

(dowód: akta kontroli str. 25, 51 i 53)

2. W zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Majscowej pracowało 10 osób, z tego: w szkole przejmującej uczniów – w Szkole Podstawowej w Dębowcu, żaden nauczyciel nie podjął pracy; w innych szkołach pracę podjęło 4 nauczycieli; 1 nauczyciel przeszedł na emeryturę; 2 nauczycieli było zatrudnionych na zastępstwo (podjęli pracę w innej placówce); 1 nauczyciel został zatrudniony w innej placówce w pełnym wymiarze (Szkoła Podstawowa w Majscowej była jego dodatkowym zatrudnieniem). Los 2 nauczycieli nie jest znany władzom samorządowym Gminy Dębowiec.

(dowód: akta kontroli str. 26)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze organizacji gminnej sieci szkół i warunków kształcenia uczniów. Uczniom zlikwidowanych szkół zapewniono możliwość kontynuowania nauki w innej szkole publicznej prowadzonej przez Gminę (Szkoła Podstawowa w Dębowcu), posiadającej relatywnie (do szkół zlikwidowanych) dobre warunki lokalowe, organizacyjne i kadrowe, niezbędne do realizacji jej zadań dydaktycznych i opiekuńczych..

Obszar problemowy 2. Organizacja dowożenia uczniów do szkół na terenie gminy Dębowiec.

1. Gmina Dębowiec wywiązywała się z obowiązku zapewnienia uprawnionym uczniom bezpłatnego dowożenia do szkoły w roku szkolnym 2012/2013. 1). W roku szkolnym 2012/2013 dowożeniem ogółem objętych było 451 uczniów z następujących szkół: Publicznego Gimnazjum w Cieklinie - 93 uczniów, Publicznego Gimnazjum w Dębowcu - 153 uczniów, Szkoły Podstawowej w Cieklinie - 78 uczniów, Szkoły Podstawowej w Dębowcu - 112 uczniów, Gminnego Przedszkola w Cieklinie - 15 uczniów. W tej liczbie było 89 uczniów uprawnionych zgodnie z art. 17 ust.3 ustawy o systemie oświaty, w tym: do Publicznego Gimnazjum w Cieklinie - 20 uczniów, Publicznego Gimnazjum w Dębowcu - 18 uczniów, Szkoły Podstawowej w Cieklinie - 21 uczniów, Szkoły Podstawowej w Dębowcu - 24 uczniów, Gminnego Przedszkola w Cieklinie - 6 uczniów.

Dowożenie uczniów do szkół odbywało się: a) gminnym autobusem marki Autosan A0909L.05 nr rejestracyjny RJS6E60, b) przez Firmę Przewozową MICHAEL s.c. Tadeusz Dykas Teresa Dykas Świerchowa 121, 38-223 Osiek Jasielski, na podstawie umowy nr 1/2012 z dnia 30 lipca 2012 roku i aneksu do tej umowy z dnia 3 września 2012 roku. W cytowanym aneksie zawarto usługę dowożenia uczniów ze zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Majscowej, z uwagą, że 9 uczniów po zajęciach będzie odwożonych autobusem gminnym z uwagi na krótszy czas przebywania w szkole niż pozostali gimnazjaliści.

Gmina w czasie dowożenia zapewniała opiekę dla uczniów. W autobusie gminnym opieka sprawowana była przez osobę zatrudnioną na stanowisku opiekuna dzieci i młodzieży w czasie przewozu do i ze szkoły. W autobusie dowożącym dzieci przez firmę zakontraktowaną opieka sprawowana była przez opiekuna niebędącego kierowcą - zgodnie z zawartą umową (opiekunki Dorota G. i Kazimiera P.).

W roku szkolnym 2012/2013 Gmina nie finansowała kosztów dojazdu uczniów do szkół środkami komunikacji publicznej, ponieważ uczniowie nie korzystali z takiej formy dojazdu.

(dowód: akta kontroli str. 26 i 55-58)

Celem zapewnienia właściwych warunków dowożenia do szkoły uczniom zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Majscowej, Gmina Dębowiec zorganizowała nowy przystanek autobusowy przy drodze powiatowej Dębowiec-Majscowa. Z tego przystanku korzystały dzieci i młodzież z Majscowej, dojeżdżające do Szkoły Podstawowej w Dębowcu i Publicznego Gimnazjum w Dębowcu. Koszty utworzenia nowego przystanku wyniosły 13.871,20 zł, a w zakres wykonanych prac wchodziły: złagodzenie skarpy, wykonanie płyty zbrojonej pod wiatę przystankową, zabudowa dojścia od schodów do przystanku, oraz w obrębie wiaty tłucznem i kłińcem, wykonanie barierki, zakup wiaty przystankowej. Uczniowie z drugiej części wsi Majscowa, dojeżdżający do w/w szkół w Dębowcu, korzystają z przystanku autobusowego komunikacji publicznej, usytuowanego przy drodze wojewódzkiej Jasło - Nowy Żmigród - Granica Państwa (obok Dum Ludowego).

(dowód: akta kontroli str. 59)

2. W ostatnim roku funkcjonowania zlikwidowanych szkół, tj.: Szkoły Podstawowej w Majscowej i Szkoły Podstawowej w Folszu, droga uczniów do szkoły nie przekraczała odległości określonej w art.17 ust.2 ustawy o systemie oświaty. W związku z tym Gmina nie organizowała dowożenia, jak również nie zwracano kosztów dojazdu do szkół środkami komunikacji publicznej.

Z obwodu zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Foluszu dzieci kontynuowały naukę w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Foluszu, droga uczniów do szkoły nie zmieniła się i nie przekraczała odległości określonych w art.17 ust.2 ustawy *o systemie oświaty*.

Z obwodu zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Majscowej droga do szkoły, w której uczniowie kontynuowali naukę, tj. Szkoły Podstawowej w Dębowcu, przekraczała odległości określone w art.17 ust.2 ustawy *o systemie oświaty* dla 9 uczniów. Z obwodu zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Majscowej 28 uczniów korzystało z dowożenia organizowanego przez Gminę.

W wyniku oględzin przebiegu dowożenia kontrolujący stwierdził, że podczas dowożenia uczniów do nowej szkoły w autobusach szkolnych zapewniono miejsca siedzące, obecność opiekuna w autobusie. Wyznaczono miejsca oczekiwania uczniów na przyjazd autobusu szkolnego na dwóch przystankach autobusowych (Zarzecze i Majscowa). Łączna długość trasy pokonywanej codziennie przez gminny autobus szkolny to 200 km oraz 80 km trasy pokonywanej przez autobus przewoźnika zewnętrznego. Dodatkowa długość trasy powodowanej likwidacją szkoły w Majscowej to 7 km dziennie (2 x 3,6 km), co daje 2,5% wzrostu długości tras ogółem.

W przypadku uczniów ze zlikwidowanej szkoły w Majscowej, podróż codzienna to odcinek drogi pomiędzy przystankiem zlokalizowanym przy Domu Ludowym w Majscowej do przystanku przy budynku dawnej szkoły (odległość 600 m i czas przejazdu 1 minuta), następnie odcinek do Szkoły Podstawowej w Dębowcu (odległość 3 km i czas przejazdu 4 minuty).

Gmina nie pobierała odpłatności za dowożenie uczniów do szkół w okresie objętym kontrolą.

3. Zmiany w organizacji dowożenia uczniów spowodowane likwidacją Szkoły Podstawowej w Majscowej skutkowały dodatkowymi działaniami organizacyjnymi, choć nie została wydłużona trasa dowożenia i nie zakupiono dodatkowych środków transportu. Wprowadzono dodatkowy kurs dla autobusu gminnego, odwożącego młodszych uczniów w godzinach południowych (12³⁰), tj. półtorej godziny wcześniej niż odjeżdżała pozostała grupa gimnazjalistów (14⁰⁰). Ponadto wybudowano jeden przystanek autobusowy w okolicach dawnej szkoły i zwiększono liczbę dowożonych dzieci przez przewoźnika, w umowie z Firmą Przewozową MICHAEL.

Gmina Dębowiec na finansowanie dowożenia uczniów wydatkowała (klasyfikowanych w rozdziale 80113): w roku 2011 r. kwotę 228 204,41 zł; w roku 2012 - 256 056,49 zł i do 31.08.2013 r. wydatkowano 163 405,19 zł.

Zmiany w organizacji dowożenia w związku z likwidacją Szkoły Podstawowej w Majscowej, spowodowały wzrost kosztów realizacji tego zadania przez Gminę, tj. wprowadzenie wspomnianego dodatkowego kursu autobusem gminnym – 7,2 km dziennie, dawało koszt na rok szkolny 2 246,45 zł. Dodatkowy koszt dowozu uczniów z Majscowej do Szkoły Podstawowej w Dębowcu przez przewoźnika zewnętrznego wyniósł na rok szkolny 8 032,50 zł. Łączny koszt wzrostu wydatków budżetowych na dowożenie uczniów z Majscowej do Szkoły Podstawowej w Dębowcu wyniósł 10 278,95 zł (w roku szkolnym).

Wydatki budżetowe ogółem na dowożenie uczniów wykonane w rozdziale 80113 wyniosły: dowożenie w roku szkolnym (likwidacja szkoły) 2011/2012 - wydatki bieżące 249 306,60 zł (bez wydatków majątkowych) i dowożenie w następnym roku szkolnym (po likwidacji) 2012/2013 wydatki bieżące 273 621,69 zł (bez wydatków majątkowych).

Wydatki Gminy Dębowiec ogółem w roku następującym po likwidacji szkoły wzrosły o kwotę 24 315,09 zł w stosunku do roku szkolnego likwidacji szkoły. W tym wydatki związane z dowożeniem uczniów z Majscowej do SP w Dębowcu kwota 10 278,95 zł. Pozostała kwota, tj. 14 036,14 zł obejmowała wydatki związane z remontem autobusu, wzrost wynagrodzeń z pochodnymi, naliczenie składek na fundusz emerytur pomostowych (dotyczyło kierowcy autobusu gminnego).

Rada Gminy uchwałą nr XIV/123/04 z dnia 30 czerwca 2004 r. w sprawie dowozu młodzieży do szkół, określiła zasady co do odpłatności za przejazd z poszczególnych miejscowości Gminy oraz osoby uprawnione do zwolnienia z opłat.

Analiza wydatków Gminy Dębowiec na finansowanie dowożenia uczniów, klasyfikowanych w rozdziale 80113 dowożenie w roku szkolnym 2011/2012 (w oparciu o sprawozdanie Rb 28S), w rozbiciu na poszczególne okresy wynosiło: wydatki miesięczne za sierpień 2011 r. - 124 737,80 zł, wydatki roczne za 2011 r. - 228 204,41 zł, wydatki miesięczne za sierpień 2012 r. - 145 839,99 zł: wydatki na koniec 2011 r. to 228 204,41 zł, minus wydatki na koniec sierpnia 2011 r. - 124 737,80 zł. Daje to 103 466,61 zł plus wydatki na koniec sierpnia 2012 r. - 145 839,99 zł. Dało to sumę wydatków w roku szkolnym 2011/2012 - 249 306,60 zł. W odniesieniu do roku szkolnego 2012/2013: wydatki miesięczne za sierpień 2012 r. - 145 839,99 zł, przy wydatkach rocznych za 2012 r. - 256 056,49 zł i wydatkach miesięcznych za sierpień 2013 r. - 163 405,19 zł. Dawało to wynik: wydatki na koniec 2012 r. - 256 056,49 zł, minus wydatki na koniec sierpnia 2012 r. w kwocie 145 839,99 zł. Daje to kwotę 110 216,50 zł, plus wydatki na koniec sierpnia 2013 r. w kwocie 163 405,19 zł. Dawało to wydatki w roku szkolnym 2012/2013 - 273 621,69 zł.

(dowód: akta kontroli str. 58, 60-105 i 109-112 oraz 140-142)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze organizacji dowożenia uczniów. Po likwidacji szkół Gmina zapewniła uprawnionym uczniom dowożenie do nowej szkoły obwodowej własnym i wynajętym autobusem oraz opiekę w czasie przejazdu.

Obszar problemowy 3: Finansowanie zadań oświatowych Gminy

1. Budynki i grunty zajmowane przez zlikwidowane szkoły, tj. Szkołę Podstawową w Foluszu i Szkołę Podstawową w Majscowej stanowią własność Gminy Dębowiec. Wartość księgowa nieruchomości na dzień likwidacji szkoły wynosiła: 1). Szkoła Podstawowa w Foluszu - 529 956,63 zł (budynek szkolny: 486 967,02 zł; budynek gospodarczy: 6 270,70 zł; plac zabaw: 19 318,91 zł; wartość gruntu: 17 400,00 zł); 2). Szkoła Podstawowa w Majscowej - 225 528,78 zł (budynek: 176 799,87 zł; ogrodzenie: 25 010,00 zł; plac zabaw: 19 318,91 zł; wartość gruntu: 4 400,00 zł). Budynek po zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Foluszu został wynajęty nieodpłatnie przez gminę dla Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Folsz w celu prowadzenia przez Stowarzyszenie działalności statutowej w szczególności oświatowo-wychowawczej w formie Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Foluszu. Budynek po zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Majscowej przeznaczony był do wynajmu pod działalność opiekuńczo-wychowawczą i usługową – fryzjersko -

kosmetyczną. Do czasu kontroli budynek nie został wynajęty z braku chętnych najemców.

Gmina nie dokonywała wyceny wartości obiektów po zlikwidowanych szkołach, nie uzyskiwano przychodów, ponieważ nie nastąpiło zbycie nieruchomości. Gmina nie poniosła kosztów utrzymania budynku po zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Foluszu ponieważ koszty utrzymania budynku przejęło Stowarzyszenie, które otrzymało budynek w nieodpłatne użyczenie..

Koszty utrzymania budynku po zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Majscowej w następnym po likwidacji szkoły roku szkolnym wyniosły 1 139,75 zł, na które składały się opłaty za energię elektryczną i gaz.

2. Majątek ruchomy zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Foluszu został przekazany w całości w użyczenie Stowarzyszeniu prowadzącemu Niepubliczną Szkołę Podstawową w Foluszu. Przekazano środki trwałe: zespół komputerowy o wartości 5 705,00 zł, pozostałe środki trwałe-wyposażenie o wartości 72 964,56 zł, księgozbiór o wartości 3 691,06 zł, wartości niematerialne i prawne o wartości 7 689,05 zł. Sporządzono na przekazywane mienie spis z natury.

Majątek ruchomy zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Majscowej częściowo przekazano do szkół podstawowych na terenie Gminy Dębowiec. Przekazano: pozostałe środki trwałe-wyposażenie o wartości 69 460,02 zł, księgozbiór o wartości 1 671,80 zł, wartości niematerialne i prawne o wartości 2 973,15 zł.

3. Do przekazania mienia sporządzono protokoły zdawczo- odbiorcze. Nie sprzedano majątku ruchomego zlikwidowanej szkoły i nie dokonano odpisu z ewidencji księgowej jako zużyte. W czasie kontroli pozostawały niezadysponowane: środki trwałe (zespół komputerowy, kserokopiarka) o wartości 11 629,82 zł, pozostałe środki trwałe-wyposażenie o wartości 10 919,38 zł, wartości niematerialne i prawne o wartości 4 575,85 zł. W ocenie samorządu gminnego brak było zainteresowania szkół w Gminie Dębowiec na przejęcie pozostałego majątku ruchomego po zlikwidowanej szkole ponieważ jest przestarzały, a szkoły potrzebują sprzęt i pomoce dostosowane do nowych podstaw programowych. Pozostałe wyposażenie zgromadzono w budynku zlikwidowanej szkoły i budynkach gminnych, nie przeprowadzono wyceny i nie dokonano zbycia pozostałego wyposażenia po zlikwidowanej szkole. Nie ponoszono kosztów na utrzymanie pozostałego majątku ruchomego.

4. Nie stwierdzono przypadków uzyskiwania przez Gminę dochodów z gospodarczego wykorzystania majątku pozostałego po zlikwidowanej szkole w Majscowej oraz przekazanej w użyczenie szkoły w Foluszu.

(dowód: akta kontroli str. 45-47 i 102-107)

Podobszar kontroli 2. Wpływ likwidacji szkoły na zmiany w zatrudnieniu pracowników do realizacji zadań oświatowych.

1. W ostatnim dniu jej funkcjonowania Szkoła Podstawowa w Majscowej zatrudniała na podstawie umowy o pracę 8 nauczycieli i 2 pracowników obsługi. Na podstawie umowy cywilno-prawnej nie był zatrudniony żaden pracownik. Spośród 8 nauczycieli jeden z nich był zatrudniony na stanowisku dyrektora szkoły. W ostatnim roku szkolnym funkcjonowania Szkoły Podstawowej w Foluszu było zatrudnionych na podstawie umowy o pracę 9 nauczycieli i 2 pracowników obsługi. Na podstawie umowy cywilno-prawnej nie był zatrudniony żaden pracownik. Spośród 9 nauczycieli jeden z nich był zatrudniony na stanowisku dyrektora szkoły. Rozwiązanie stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę nastąpiło z jednym nauczycielem; do pracy w innej szkole nie został przeniesiony żaden pracownik. Na podstawie art. 20 ust.1 ustawy *Karta Nauczyciela*, stosunek pracy w Szkole Podstawowej w

Majscowej rozwiązano z 7 nauczycielami, w Szkole Podstawowej w Foluszu z 6 nauczycielami z równoczesną wypłatą odprawy. Na odprawy poniesiono wydatki w kwocie: 94 714,94 zł dla nauczycieli Szkoły Podstawowej w Majscowej oraz w kwocie 66 489,54 zł dla nauczycieli Szkoły Podstawowej w Foluszu.

Z dniem likwidacji Szkoły Podstawowej w Majscowej nastąpiło rozwiązanie umowy o pracę z 1 pracownikiem zatrudnionym na czas określony. Z dniem likwidacji Szkoły Podstawowej w Foluszu nastąpiło rozwiązanie umowy o pracę z 3 pracownikami zatrudnionymi na czas określony.

2. Likwidacja szkół nie spowodowała zmian w organizacji obsługi administracyjno-ekonomicznej szkół w Gminie Dębowiec.

Nie zmniejszyła się liczba pracowników do obsługi administracyjno-ekonomicznej szkół w gminie w związku z likwidacją (przekształceniem) szkoły. W zlikwidowanych szkołach nie było zatrudnionych takich pracowników. Likwidacja szkół nie spowodowała zmniejszenia stanu zatrudnienia w jednostce obsługi administracyjno-ekonomicznej szkół. Nie dokonywano likwidacji gminnej jednostki organizacyjnej powołanej do prowadzenia obsługi administracyjno-ekonomicznej szkół.

3. W szkole przejmującej uczniów (Szkoła Podstawowa w Dębowcu) zwiększyła się liczba dzieci w stosunku do roku poprzedniego o 33 osoby: w tym 25 uczniów ze szkoły zlikwidowanej (Szkoła Podstawowa w Majscowej). W szkole przejmującej uczniów nastąpiło zwiększenie liczby oddziałów o 1 oddział przedszkolny oraz nastąpił wzrost zatrudnienia o 1,26 etatu, w tym 1 etat powstał w związku z utworzeniem nowego oddziału.

(dowód: akta kontroli str. 108)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podobszar kontroli 3: Finansowanie z budżetu Gminy szkół publicznych prowadzonych przez inne podmioty i szkół niepublicznych przejmujących uczniów szkół zlikwidowanych.

1. Rada Gminy Dębowiec uchwałą nr XXI/125/12 z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania oraz zakresu trybu kontroli wykorzystania dotacji udzielanych z budżetu Gminy Dębowiec dla niepublicznych szkół, przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne na terenie Gminy Dębowiec. Treść uchwały była zgodna z przepisami art. 90 ust. 2a ustawy o systemie oświaty.

Gmina Dębowiec w okresie objętym kontrolą udzielała dotacji oświatowej dla Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Foluszu: w roku 2012 w miesiącach od września do grudnia w łącznej kwocie 86 405,72 zł (średnio w ratach miesięcznych po 21 524,58 zł) i w roku 2013 w miesiącach od stycznia do września w łącznej kwocie 205 063,52 zł (po 22 401,12 zł w ratach miesięcznych).

Nie stwierdzono wystąpienia przypadku zaniżenia lub zawyżenia dotacji w kolejnych prezentowanych latach.

Dotacja na wychowanków oddziału przedszkolnego szkoły niepublicznej obliczana była zgodnie § 4 ust. 2 uchwały Rady Gminy Dębowiec Nr XXI/125/12 z dnia 28 sierpnia 2012 r. (uchwała zweryfikowana w trybie nadzoru jako prawidłowa pod względem merytorycznym i prawnym, ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego). Sposób obliczania był następujący: na każdego ucznia realizującego obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego w niepublicznej szkole podstawowej prowadzącej oddział przedszkolny była naliczana dotacja jako kwota wydatków bieżących ustalona w budżecie Gminy Dębowiec na

dany rok budżetowy, ponoszonych w oddziałach przedszkolnych podstawowych szkół publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia (liczba uczniów w oddziałach przedszkolnych w szkołach publicznych jest ustalana na podstawie sprawozdania SIO wg. stanu na 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji) pomniejszonych o wydatki finansowane z opłat ponoszonych przez rodziców za świadczenia ponad podstawę programową oraz za wyżywienie (w oddziałach przedszkolnych wydatki finansowane przez rodziców nie występowały). W przypadku zwiększenia lub zmniejszenia wydatków bieżących w oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, przeprowadza się korektę wysokości należnej dotacji. Na uczniów niepełnosprawnych lub objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju przekazywano dotację w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymanej przez Gminę Dębowiec z budżetu państwa.

Rozliczenie dotacji za rok 2012 zostało złożone przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Folsz (Niepubliczną Szkołę Podstawową) w piśmie z dnia 24 stycznia 2013 roku, w terminie przewidzianym w/w uchwale Rady Gminy Dębowiec w sprawie dotacji. Gmina udzieliła w roku szkolnym 2012/2013 dotacji Niepublicznej Szkole Podstawowej w Folszu mimo, że nie otrzymała od organu prowadzącego (w roku 2011 nie istniał) informacji o liczbie uczniów, którą to informację wnioskujący o nią winien złożyć do 30 września roku poprzedzającego udzielenie dotacji, zgodnie z art. 90 ust. 2a ustawy o systemie oświaty. W ocenie Gminy względy celowości przemawiały za udzieleniem dotacji mimo nie dotrzymania przez szkołę niepubliczną terminu złożenia informacji, o którym mowa w ustawie. Gmina miała w swoim budżecie środki finansowe na ten cel, otrzymała także subwencję na uczniów z Folsza na podstawie danych SIO z 30 września 2011 r., a także takie było stanowisko Ministra Edukacji Narodowej w złożonej odpowiedzi na interpelację poselską nr 62. Należy zauważyć, iż ustawodawca w przepisach art. 90 ustawy o systemie oświaty nie zawarł regulacji dotyczących sposobu dotowania oddziałów przedszkolnych w niepublicznych szkołach podstawowych. Do oddziałów przedszkolnych w niepublicznych szkołach podstawowych nie mają bowiem zastosowania przepisy art. 90 ust. 2b regulujące zasady dotowania przedszkoli niepublicznych ani przepisy art. 90 ust. 2d odnoszące się do zasad dotowania innych form wychowania przedszkolnego. W takim wypadku brak regulacji dotyczących kwestii dotowania oddziałów przedszkolnych w niepublicznych szkołach należy uznać za błąd legislacyjny i z tego powodu Gmina Dębowiec określiła, w uchwale Rady Gminy w § 4 ust. 2, wysokość dotacji dla niepublicznej szkoły podstawowej prowadzącej oddział przedszkolny w takiej samej kwocie jak wydatek Gminy Dębowiec ponoszony na dziecko w oddziale przedszkolnym w szkole publicznej, przyjmując zasadę równego traktowania pod względem finansowym oddziału przedszkolnego „publicznego” i „niepublicznego”.

(dowód: akta kontroli str. 108 i 116-136 i 142-144)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na udzieleniu dotacji Niepublicznej Szkole

Podstawowej w Foluszu mimo nie spełnienia warunku przedstawienia informacji o liczbie uczniów do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji.

Podobszar kontroli 4: Wpływ likwidacji szkoły na zmiany w wydatkach na finansowanie zadań oświatowych Gminy.

1. Kontrola wykazała, że wydatki z budżetu Gminy na sfinansowanie zadań szkolnych i pozaszkolnych objętych subwencjonowaniem, w stosunku do wysokości otrzymanej części oświatowej subwencji ogólnej oraz dotacji celowych na zadania oświatowe, przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie		Plan ¹⁾
		2011. r.	2012 r.	2013 r.
1.	Wydatki oświatowe ogółem (działy: 801 i 854) ²⁾ , w tym:	11 844 502,11	11 763 426,86	11 767 753,00
1.1,	- wydatki bieżące	1 339 236,77	1 612 503,73	1 510 135,00
1.2.	- wydatki majątkowe	1 835 986,55	1 292 615,53	2 197 187,00
1.3.	- wydatki bieżące na zadania subwencjonowane ³⁾	8 669 278,79	8 858 307,60	8 060 431,00
2.	Wpływy z budżetu państwa na finansowanie wydatków na zadania szkolne i pozaszkolne, w tym:	7 161 672,74	7 915 736,12	7 721 408,00
2.1.	- część oświatowa subwencji ogólnej ⁴⁾	6 862 411,00	7 639 715,00	7 570 109,00
2.2.	- dotacje bieżące na zadania subwencjonowane ⁵⁾	299 261,74	276 021,12	151 299,00
3.	Relacje: poz. 2./poz. 1.3. [%]	82,60	89,96	95,79
4.	Relacje: poz. 2.1./poz. 1.3. [%]	79,16	86,24	93,92

Wydatki bieżące poniesione w ostatnim roku szkolnym funkcjonowania Szkoły Podstawowej w Majscowej wyniosły 657 756,37 zł, średnie wydatki bieżące rocznie na jednego ucznia wyniosły 19 932,01 zł. Wydatki bieżące poniesione na funkcjonowanie Szkoły Podstawowej w Dębowcu w roku szkolnym poprzedzającym przejęcie uczniów zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Majscowej wyniosły 986 936,25 zł, średnie wydatki bieżące rocznie na jednego ucznia wyniosły 4 959,48 zł.

Wydatki bieżące poniesione na funkcjonowanie Szkoły Podstawowej w Dębowcu w roku szkolnym następnym po przejęciu uczniów zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Majscowej wyniosły 1 148 688,13 zł, średnie wydatki bieżące rocznie na jednego ucznia wyniosły 4 951,24 zł.

Wydatki bieżące poniesione w ostatnim roku szkolnym funkcjonowania Szkoły Podstawowej w Foluszu wyniosły 577 887,49 zł, średnie wydatki bieżące rocznie na jednego ucznia wyniosły 18 058,98 zł. Po powstaniu Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Foluszu nastąpiło przekazanie dotacji w roku szkolnym po likwidacji szkoły w kwocie 266 296,94 zł, średnie wydatki bieżące na jednego ucznia kwota 9 510,61 zł, a w roku 2013 – 205.063,52 zł przy średnich wydatkach na jednego ucznia w kwocie 7 295,04 zł.

2. Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że likwidacja szkół nie wynikała z przywołanych wprost ekonomicznych powodów. Z treści powoływanych wcześniej uchwał Rady

Gminy o zamiarze likwidacji oraz o likwidacji szkół nie wynikało aby organ prowadzący kierował się przesłankami ekonomicznymi. Likwidując Szkołę Podstawową w Foluszu i Szkołę Podstawową w Majscowej, Rada Gminy kierowała się przede wszystkim małą liczbą uczniów uczęszczających do tych szkół i prowadzeniem zajęć w klasach łączonych. Przeprowadzono również analizę sieci szkół w Gminie Dębowiec, co wynika z uzasadnienia do uchwał Rady Gminy Dębowiec w sprawie likwidacji szkół. W Szkole Podstawowej w Foluszu w roku szkolnym 2011/2012 w sześciu klasach uczyło się 22 uczniów. Liczba uczniów w poszczególnych klasach wynosiła: klasa I – 7 uczniów, klasa II – 4 uczniów, klasa III – 3 uczniów, klasa IV – 3 uczniów, klasa V – 1 uczeń, klasa VI – 4 uczniów. Do oddziału przedszkolnego funkcjonującego przy tej szkole uczęszczało 10 dzieci tj. 4 sześciolatków i 6 pięciolatków. W szkole Podstawowej w Majscowej w roku szkolnym 2011/2012 w sześciu klasach uczyło się łącznie 23 uczniów. Liczba uczniów w poszczególnych klasach wynosiła: klasa I – 4 uczniów, klasa II – 3 uczniów, klasa III – 6 uczniów, klasa IV – 1 uczeń, klasa V – 3 uczniów, klasa VI – 6 uczniów. Do oddziału przedszkolnego uczęszczało 10 dzieci tj.: 1 sześciolatek, 3 pięciolatków i 6 czterolatków. Z powodu małej liczebności klas znaczna część zajęć zarówno na pierwszym jak i drugim etapie edukacyjnym, realizowana była jako lekcje łączone, co negatywnie wpływało na jakość i poziom nauczania. W szkołach tych od dłuższego czasu nabór do klas pierwszych nie przekraczał 10 dzieci, i jak wynika z analizy urodzeń, tendencja ta utrzyma się przez najbliższe lata. Był to jeden z głównych czynników, dla których Rada Gminy Dębowiec zdecydowała o likwidacji tych placówek. W korespondencji ze związkami zawodowymi i Podkarpackim Kuratorem Oświaty zawarta została troska o placówki w warunkach systematycznego spadku liczby uczniów, a jednocześnie dysponowania nowoczesną bazą dydaktyczną w szkołach wskazanych jako przejmujące uczniów. Należy przyjąć, że władze Gminy Dębowiec miały celu stworzenie uczniom zlikwidowanych szkół lepszych warunków dydaktycznych i lokalowych w realizacji programu nauczania.

Gmina nie dysponowała w chwili rozpoczęcia kontroli analizą ekonomiczną skutków likwidacji szkół w Majscowej i Foluszu.

3. Wydatki bieżące na utrzymanie Szkoły Podstawowej w Majscowej w ostatnim roku jej funkcjonowania wyniosły 657 756,37 zł, natomiast wpływy z rezerwy oświatowej na sfinansowanie odpraw to kwota 46 316,00 zł.

Wydatki bieżące na utrzymanie Szkoły Podstawowej w Foluszu w ostatnim roku jej funkcjonowania wyniosły 577 887,49 zł, a wpływy z rezerwy oświatowej na sfinansowanie odpraw to 29 342,00 zł.

Dodatkowe wydatki poniesione w związku z likwidacją szkół, jakie poniosła Gmina to: wzrost wydatków na utrzymanie Szkoły Podstawowej w Dębowcu (przejmującej uczniów ze Szkoły Podstawowej w Majscowej) o kwotę 161 751,88 zł, wzrost wydatków na dowożenie uczniów do Szkoły Podstawowej w Dębowcu o 10 278,95 zł, wydatki poniesione na odprawy z tytułu zwolnienia z pracy nauczycieli Szkoły Podstawowej w Majscowej w kwocie 94 714,94 zł, wydatki związane z bieżącym utrzymaniem nieruchomości po zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Majscowej w kwocie 1 139,75 zł, dotacja przekazana Niepublicznej Szkole Podstawowej w Foluszu w roku szkolnym następującym po likwidacji Szkoły Podstawowej w Foluszu to kwota 266 296,94 zł, wydatki poniesione na odprawy z tytułu zwolnienia z pracy nauczycieli Szkoły Podstawowej w Foluszu wyniosły 66 489,54 zł.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że w wyniku likwidacji szkół gminnych uzyskała oszacowane korzyści po zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Majscowej na kwotę

436 186,85 zł, natomiast po zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Foluszu na kwotę 274 443,01 zł.

Do czasu kontroli NIK nie zostały zbyte nieruchomości, jak również majątek ruchomy zlikwidowanych szkół, poza wyposażeniem pozostawionym do dyspozycji Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Foluszu.

(dowód: akta kontroli str. 21-25, 137-142)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze funkcjonowania zadań oświatowych. Skutkiem likwidacji szkół było zmniejszenie wydatków budżetowych Gminy na bieżące utrzymanie szkół publicznych, mimo poniesienia dodatkowych wydatków związanych z likwidacją i koniecznością dotowania powstałej szkoły niepublicznej.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, wnosi o:

Wnioski pokontrolne

- bieżącą aktualizację planu sieci szkół na obszarze Gminy Dębowiec stosownie do obowiązków wynikających z przepisów art. 17 ust. 4 ustawy o systemie oświaty;
- przestrzeganie zaleceń określonych w podstawie programowej w sprawie liczebności oddziałów w klasach I-III nie przekraczających liczby 26 uczniów w oddziale.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Rzeszów, dnia 11 grudnia 2013 r.
miejscowość data

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

podpis